

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr.,
1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr.,
1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 fr., 1/2 an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 6 Maiu st. v.

Partidul național român a părăsit terenul constituțional, când a luat hotărârea de a-i arăta Coroanei într'un memorandum motivele, pentru care își impune cea mai hotărâtă rezervă față cu dieta din Budapesta.

Diarele maghiare și mai ales cele guvernamentale sunt toate de acord în privința aceasta.

Și, dacă e vorba, nu prea avem nici noi cuvinte de a ne da silința să dovedim, că nu este așa.

În adevăr, Românii nu sunt de loc încântați de ceea-ce se numește „constituționalism“, și partidul național român nu s'ar pune de loc în conflict cu sentimentele, de care sunt cuprinse masele mari ale poporului român, dacă ar părăsi terenul „constituțional“.

Românii sunt monarhici. Ei nu pot să-și închipuiească un stat, care nu are în fruntea lui un Monarch, care împreună în mână sa toată puterea publică. Și — în țesă generală vorbind — li-e mai mult ori mai puțin indiferent, dacă pozițiunea acestui Monarch e „constituțională“ ori „absolutistă“.

Aceasta în țesă generală. După experiențele pe care le-au făcut în cei din urmă douăzeci de ani însă, Românii înclină hotărât contra restricțiilor așa numite „constituționale“ și nu s'ar pune în opozițiune cu aceia, care ar voi, ca puterea publică întreagă, fără de nici o restricțiune, să fie în mâna Monarchului așa cum a fost și mai înainte.

Guvernele ce s'au succedat în cei din urmă douăzeci de ani nu i-au câștigat pe Români pentru constituționalism, ci i-au înstrăinat de el.

Sunt cu toate aceste în societatea română cultă oameni, care, preocupați de ideile moderne, tot mai țin la păstrarea aparențelor constituționale. Pentru mulți dintre acestia „neconstituționalitatea“ este un pretext de retragere de pe câmpul de luptă, și nu odată ni s'a întâmplat, ca oameni de toată valoarea să ne dică: „Nu pot merge cu voi, fiindcă ați părăsit terenul constituțional, ear' eu sunt un aderent al ideilor constituționale.“

Nu mai dorința de a-i lua ori-și-cui acest pretext ne îndeamnă să intrăm în discuțiunea teoretică a tesei emise în coloanele diarelor maghiare.

Trebue înainte de toate să distingem ceea-ce este *legal* de ceea-ce e *constituțional*.

Partidul național român este și vrea să rămână pe *terenul legal*. El combate și va combate ori-și-ce încercare de a-i împinge pe Români de pe terenul legal, stăruie, ca Românii să-și dea contingentul pentru armată, să-și plătească impozitele și să se supună autorităților publice chiar și atunci, când ele nu se mai află pe terenul legal.

E însă evident, că această politică leală nu poate să fie continuată în infinit. Nemulțumirea, de care sunt agitate masele poporului român, devine din zi în zi mai generală și mai adâncă, din zi în zi se sporesc în mijlocul poporului român elementele inclinate a părăsi terenul legal, pentru-ca prin un act de desperațiune să pună capăt nesuferitei stări de lucruri.

Aceasta trebue să o preadă ori-și-ce om rezonabil, care cunoaște pe poporul român, și nu mai poate nimeni să stea la îndoială, că dacă lucrurile vor mai merge tot precum merg acum, mai curând ori mai târziu actualul partid național român va trebui să se disoalve și el, cum s'a disolvat sunt acum doi ani așa numitul partid al Românilor „moderați“, și să se formeze în mijlocul Românilor o ligă a celor deserați.

Catastrofa aceasta vrea actualul partid național român să o preîntâmpine, dacă se poate, fără-ca să părăsească terenul „constituțional“, în tot cazul însă numai prin silințe legale.

Nu poate nimeni să ne facă nouă Românilor imputarea, că nu ne-am folosit de toate mijloacele „constituționale“, ca să punem capăt nemulțumirii, de care este agitat poporul român.

Am avut deputați în dieta ungară și avem organe de publicitate; și deputații, pe care i-am avut, și organele, pe care le avem, au spus fără de rezervă adevărul asupra sentimentelor poporului român. Nici bărbății puși în fruntea cârmuirii, nici concetățenii nostri maghiari nu mai pot dice, că nu știu cum gândesc, ce simt și ce vor Românii. Nu se face cu toate aceste nimic, pentru-ca să se pună capăt nemulțumirii, ci din contră, se iau în fiesce-care și nouă măsuri, care înăspresc relațiunile dintre stat și cetățenii lui români. Guvernul ia măsurile, parlamentul le aproabă, ear' opiniunea publică maghiară le aplaudază.

Trebue deci să se producă în ori-și-ce om sincer convingerea, că nici dela actua-

lul guvern, nici dela parlamentul ales sub presiunea lui, nici dela înțelegerea cu concetățenii nostri maghiari nu se mai poate spera nimic pentru curmarea nemulțumirii, cu care partidul național român are să se lupte.

Mai e acum în cadrul constituțional afară de guvern, afară de parlament, afară de opiniunea publică încă un factor hotărâtor, — *Coroana*, Monarchul constituțional.

Dacă este adevărat, că poporul român e agitat de o generală și adâncă nemulțumire, dacă este adevărat, că ne-am folosit de toate mijloacele constituționale, ca să punem capăt acestei nemulțumiri, dacă este adevărat, că zadarnice au fost toate silințele noastre de a ne înțelege cu guvernul și cu parlamentul, atunci nu numai în drept, ci chiar și datorii suntem să cerem intervenirea Coroanei, intervenirea Monarchului constituțional, care chiar în virtutea constituțiunii are atât dreptul de a-i trage la răspundere pe miniștri, de a le cere demisiunea, de a disolva parlamentul, cât și *dreptul de inițiativă* legislativă.

Cu toate aceste nici în hotărârile conferenței din Sibiu, nici în motivarea acestor hotărâri, nici chiar prin organele de publicitate nu s'a dis, că *aceasta* e ceea-ce voiesce partidul național român.

Conferența a însărcinat pe comitetul executiv al partidului să expună Coroanei motivele, pentru care Românii nu pot lua parte la viața constituțională a Ungariei și trebue să-și impună cea mai hotărâtă rezervă față cu alegerile pentru dieta ungară.

Pentru Maghiari, pentru dieta ungară, pentru guvernul ungar este, precum se vede, indiferent, dacă Românii iau ori nu parte la viața comună a patriei comune. Presupunem, că pentru Coroană nu este indiferent. Dacă presupunerea aceasta e falsă, atunci Monarchul „constituțional“ se va ține de informațiunile primite dela consilierii Sei și ori nu va primi informațiunile, pe care este însărcinat comitetul partidului național român a i-le da, ori nu le va băga în seamă.

Dacă însă presupunerea aceasta este întemeiată, atunci Monarchul „constituțional“ va usa de drepturile Sale „constituționale“ cum și când va crede de cuviință, ca să restabilească echilibrul în viața „constituțională“ a Ungariei.

Nu scim unde e în toate aceste punctul, în care partidul național român

a părăsit terenul „constituțional“ mai ales aici în patria noastră, unde Monarchul nu e numai o ficțiune, ci o putere în cel mai pozitiv înțeles al cuvântului.

Dar' nici că are înțeles afirmațiunea, că partidul național român a părăsit terenul „constituțional“.

Am înțelege să se dică despre el, că a părăsit terenul legal.

Nu e adevărat nici aceasta, dar' ar fi cu puțință. Dacă partidul național i-ar îndemna pe Români să nu mai dea contingentul pentru armată, să nu mai plătească contribuțiunile, să nu se mai supună autorităților publice și să opună forța forței, atunci el ar părăsi terenul legal. Nu înțelegem însă, cum poate un partid opozițional să părăsească terenul „constituțional“, fără de a părăsi și pe cel legal.

Căci afară de terenul constituțional nu poate fi decât lovitura de stat, ear' lovitură de stat nu pot să facă decât cei ce dispun de putere.

Și în adevăr așa și trebue să se înțeleagă imputarea, că partidul național român a părăsit terenul „constituțional“.

Din dosul acestei imputări se ivesc bănuiala, că este undeva cineva, care ar fi accesibil pentru idea unei lovături de stat și partidului național român i-se face imputarea, că ar fi gata să se pună în serviciul celui cineva.

Se poate și asta!

E însă absurdă bănuiala. Cu actuala organizare a Ungariei și după scoala „constituțională“, pe care Ungaria a făcut-o în cei din urmă douăzeci de ani, ori-și-cine poate să guverneze în Ungaria cu păstrarea tuturor formelor constituționale. Dl Coloman Tisza nu e singurul om, care, stând în fruntea guvernului, poate să-și creeze majoritatea în parlament. Poate ori-și-cine, care dispune de puterea publică.

Astăzi noi Românii nu voim să luăm parte la viața publică, fiindcă nu voim să ne risipim timpul și banii și puterile în luptă cu puterea publică; dacă însă mâine am avè un guvern, care nu ne-ar combate, ci ne-ar sprigini în sensul programului nostru, i-am trimite o sută de deputați, tot unul ca unul, în parlament. Și tot ca noi ar face și Slovaci, și Sârbii, și Germanii, și Rutenii și Croații. Și foarte mulți din aceia, care ați susțin pe dl Tisza, ar fi atunci alăturați cu noi.

Foița „Tribunei“.

Hamlet-ul cercului Stșigrow.

Șchiță de caracter.

De Ioan Turgenjew.

(Urmare.)

— Bun! Ascultați, cât de nobil horcăie domnul Kantagriuchin în odaia vecină! M'am născut din părinți săraci — dic părinți, fiindcă, după tradițiune, afară de mamă am avut și un tată. Nu-l ții minte. Se spune, că n'a fost nimic deosebit în el — un nas mare, ție, că avea, cu jubre de vară pe el, mai avea și păr roșu și strănuta numai pe o nară. În odaia mamei afirna portretul lui în o uniformă roșie cu un guler negru, ce-i ajungea până la urechi — de o uriciune neobișnuită. De câte-ori era să mănânc bătaie, mama mă trecea pe dinaintea portretului și cu ocaziunile acestea arătând asupra posei îmi dicea: Acela i-ți ar fi dat altfel . . . Vă puteți închipui, cât mă împintena lucrul acesta. N'am avut nici frați, nici surori, adevărat spunând adevărul, un frate ce l-am avut, a dus-o cârmâr cu boala englezească, cât a dus-o — dar' acesta a murit în curând. Și cum s'a putut furiș boala englezească în cercul Stșigrow din guvernamentul Kursk? Dar' aceasta e un lucru lateral. Mama mea se însărcină singură cu

educațiunea mea, cu tot zelul de foc al unei proprietărese de pe steppe: încep cu educațiunea din ziua luminoasă a născerii mele și așa a dus-o înainte până-ce am ajuns în al 16-lea an . . . Mai urmați șirul povestirii mele?

— Cum nu, poftim numai mai departe.

— Ei bine. Așa dară, îndată-ce am fost de 16 ani, a închinat mama mea dracului pe instructorul meu francez, un Neamț, cu numele Filipovici, Grec din Neshin; m'a dus la Moscova, m'a înscris la universitate, apoi i-s'a dat sufletul în mâinile Atotputernicului, după-ce m'a dat pe mâna unui unchiu, avocatul Koltun Babura, o pasere bine cunoscută nu numai între marginile cercului Stșigrow. Bunul meu unchiu, avocatul Koltun Babura, după obiceiul strămoșesc, m'a despoiat, nici nu alta . . . dar' asta earăși nu se ține de obiect. În universitate am intrat destul de pregătit, „aceasta trebue să i-o recunosc creatoarei mele“ — dar' încă de atunci se putea observa în mine o lipsă de originalitate.

— Copilăria mea nu s'a deosebit prin nimic de copilăria altor băieți. Am crescut tot așa de prost și somnoro, sub plapomă, cum am ție, am început tot atât de timpuriu a învăța poezii pe dinafară, am ajuns și eu în neastâmpărul cel sarbed, căruia îi ție pornire entusiastă . . . cătră ce? De, cătră ideal . . . etc. etc. Nici la universitate n'am luat altă cale, decât alții; am ajuns îndată într'un „Cercle“. Pe atunci erau

încă alte timpuri . . . Dar' poate d-ta nu știi ce-i aceea un „Cercle“? Îmi aduc aminte, că ție Schiller într'un loc:

„Gefährlich ist's den Leu zu wecken,
Und schrecklich ist des Tigers Zahn,
Doch das Schrecklichste der Schrecken —
Das ist der Mensch in seinem Wahn.“

Te asigur, domnule, că Schiller nu asta a voit să o dică; el avea de gând să dică: „E un „Cercle“ . . . în orașul Moscova.“

— Ce găsești d-ta așa de grozav în un asemenea „Cercle“? întrebai eu.

Vecinul meu își apucă căciula de noapte și o trase până peste rădăcina nasului.

— Ce găsești grozav în el?! strigă el, — să-ți spun eu ce: — E ruina ori-cărei desvoltări de sine stătătoare; un „Cercle“ — e o suplinire perversă în locul societății, a femeii, a vieții; un „Cercle“, . . . oh, stați numai, să vă spun eu ce e un „Cercle“! Un „Cercle“ — e o viață putredă și trândavă împreună și lungă olaltă, căreia i-se dă forma și însemnătatea unui lucru cuminte; un „Cercle“ pune resonament în loc de petrecanie, obișnuiesc la palavre seci, îl detrage pe om dela lucrarea binecuvântată în singurătate, ultuiesc în băiat răia literară, și răpesc vicioziunea și curățenia virginală a sufletului. Un „Cercle“ — e platitudinea și uritul sub nume de înfrățire și amicitie, o înlănuire de nepricepere și pretenții sub masca sincerității și a

interesării; în un „Cercle“ n'are nimeni un loc curat și neatins în sufletul lui, mulțumită dreptului fiecărui amic, de a-și înțelege în tot timpul și în tot ciasul degetele sale nespălate tocmai în adâncul inimii camaradului său; în un „Cercle“ se tămăiază fiecare orator umflat, fiecare om de spirit îngâmfat, fiecare moșneag copt înainte de vreme; acolo se poartă pe brațe fiecare poet fără talent, dar' bogat în idei ascunse; în un „Cercle“ vorbesc țângăi de 17 ani înșurubat și înnegurat despre femei și despre amor; în prezența femeilor însă tac ca peșcele, ori vorbesc cu ele ca o carte — și despre ce vorbesc! În un „Cercle“ înfloresc oratoria bombastică; acolo se observă unul pe altul mai al dracului ca un polițist. . . Ah, „Cercle“! „Cercle“, tu ești un cerc, pe care îl trage tatăl mamonului și în care mulți băieți de treabă s'au dus dracului.

— Acuși să-mi ierți observarea, că prea exagerezi . . . îl întrerupsei eu.

Vecinul meu mă privi tăcut.

— Poate, — D-țeu scie! Se poate. A exagera însă e singura bucurie, ce-i mai rămâne unuia d'al-de mine. — Așa dar' în felul ăsta am dus-o eu 4 ani în Moscova. Nu-ți pot spune, domnule, ce repede, ce înfricoșat de repede a trecut timpul acesta; e trist și cu necaz să mai și gândesc la aceasta. De abia te-ai sculat dimineața, de abia ai avut timpul să dai o raită, și ziua s'a dus, seara e aci, nu luneci mai re-

Aceasta e calea și legală, și constituțională, pe care sperăm să ajungem la curmarea nemulțumirii, de care sînt agitate masele poporului român: nu avem nevoie să părăsim terenul constituțional, când se pot toate pe cale normală, cu păstrarea formelor constituționale. Întrebarea e numai — când și vorba e numai să așteptăm până atunci, când va fi sosit timpul.

Ear' timpul acesta astăzi e mai aproape decum era sînt acum douăzeci de ani. Când va fi sosit, aceasta nu se scie: deocamdată e bine să se scie, că este și aici, la hotarele orientale ale monarhiei, o falangă încheiată, care nici după o așteptare de douăzeci de ani nu s'a spart.

Electorale.

E bine să fi guvern, când se apropie alegerile.

Sînt acum câțiva ani unul dintre boierii vechi ai Moldovei, vîind să ilustreze pozițiunea guvernului constituțional față cu țeara și în același timp și față cu tronul, puse în circulațiune o anecdotă, pe care trebuie să li-o reamintim și noi cetitorilor nostri.

„Am, — zicea boierul, — o moșie, unde petrec timp de câteva luni în fiesce-care an. Și fiindcă îmi plac mult păsările, am la moșia aceasta și o mare curte de păsări, plină de găini, de găsece și rațe, de curci și păuni, în sfîrșit de păsări tel de fel de soiuri.

„Stînd la moșie, îmi place să-mi adun păsările, ca să le vîd toate la un loc, dar' spre marea mea supărare, când mă ivesc eu singur în curte, ele fug de mine, și dacă le chem, nu se adună. Îndată însă ce alături cu mine se ivesc și vîtavul, pe care-l am la acea curte, păsările aleargă, chiar și nechemate, din toate părțile spre noi, încît e o adevărată mulțumire să le vezi îndesindu-se.

„Bine bre!“ — îl întrebai într'una din zile pe vîtav, — „cum vine lucrul ăsta: de mine fug, ear' la tine aleargă?“

„De, boierule!“ — îmi răspunse vîtavul, — „eu vin în toate zilele cu sacul cu grăunțe, ca să le hrănesc, și de aceea, când mă vîd, și sînt flămînde, — aleargă toate la mine.“

Într'un stat constituțional guvernul are sacul cu grăunțe într'o mînă, ear' bicul în cealaltă: nu e deci mirare, dacă cei flămîndi aleargă, ear' cei cu inima îndoită se țin spre el.

Cam așa ne-am gândit noi, când am cetit raportul publicat de „Nemzet“ la 17 Maiu n. despre mișcările electorale.

La Lipova mare întrunire electorală, și protopopul greco-oriental „Hamza“, fratele referentului consistorial Hamza din Arad, felicită alături cu protopopul catolic Grosz și alături cu avocatul Rozinszky pe candidatul maghiar Ernest Lázár.

În Oradea-mare comitetul electoral central al partidului guvernamental se constituie din domnii: Ferdinand Schlauch, fratele mai mic al noului episcop; Anton Komlóssy, președintele scaunului orfanal comitatens; Desideriu Jóth, fiscal comitatens; August Szász, avocat; Gerasim Czifra, casarul comitatens; Ludovic Nagy și Carol Moldovány, proprietari; Iosif Román, Martin Hegyesi și Béla Kovács, advocați; Iosif Vulcan,

redactorul „Familiei“ publicate în limba română, Canonicii Zelei, Zajnai și Flora, vicarul episcopesc greco-oriental Belesiu etc. etc.

La Beiuș oamenii de încredere ai partidului sînt Petru Mihut, directorul gimnasiului și Constantin Boic, avocat.

La Ceica se proiectează candidatura literatului Iosif Vulcan contra literatului Alexandru Román.

E bine să ai într'o mînă sacul cu grăunțe, ear' într'alta bicul!

Dar' vom reveni. — Presupunem deocamdată, că amănuntele comunicate de raportatorul diarului „Nemzet“ nu sînt întru toate exacte.

Diarele opoziționale

despre

Conferența din Sibiu.

Am reproduș până acum vederile celor mai importante diare maghiare guvernamentale despre conferența din Sibiu. Să auzim acum și două voci din opoziție.

„Pesti Napló“ în numărul seu dela 11 Maiu a. c. publică sub titlul „Adunare românească“ următorul prim articol:

„Les absents ont toujours tort“ (Cei absenți au totdeauna nedreptate), pentru-că aceia, cari se retrag dela politică, înceată de a fi factori politici. Românii n'au dobîndit până acum nimic cu pasivitatea și nici în viitor nu vor dobîndi mai mult. Sașii formează abia a 400000 de persoane în raport cu numărul Românilor, și ei se plîng, și ei sînt naționalisti, dar' nu sînt pasivi, din contră, sînt foarte activi și în tot cazul au dobîndit neasemănat mai mult ca Românii.

Acestia au să-și atribue sieși, dacă parlamentul, adică guvernul împreună cu legislativa, după-ce nu sînt de față și nu iau parte la facerea istoriei, trece preste ei la ordinea zilei. Susținînd pasivitatea, conferența română din Sibiu contribuie numai a se menține stările de până acum, contra cărora ei protestează mai mult. Ajută-ți și Dumneșeu își va ajuta; aceasta Românii nu o fac și se supără pe alții. Aceasta nu-i logică, aceasta na e nimic. Ei nu observă, că cei mai mari aderenți ai guvernului, de ale cărui abuzuri fac amintire, sînt chiar pasivii români, sînt razimul cel mai tare al partidului guvernamental, care nu numai sporesc voturile majorității, ci ajută să ajungă cei mai credincioși mameluci în cameră, care în altă parte nicăiri nu capătă mandat. Așa e, guvernul numai bucura se poate de deciziunea conferenței din Sibiu, care îi asigură 10 sau 20 de mandaturi „liberale“ — pentru bani. Dacă acesta este scopul d-lor din Sibiu, ei și-l-au ajuns, ear' dacă cu pasivitatea lor au voit cui să strice, n'au stricat nimănui, deoarece pasivitatea română este cea mai nevinovată politică de pe fața pămîntului.

Judecînd numai din punct de vedere maghiar național, ar trebui să ne bucurăm de atitudinea odihnită a Românilor, prin care se condamnă pe ei înșiși la impotență și dau pe alegerii lor pe mîna acelor Maghiari, cari le promit mai mult. Aceasta cu ajutorul guvernului se poate întodeauna și spanii cunosc modalitatea. Românii își vîd drepturile politice și guvernul unguresc le cumpără dela ei; aceasta este însemnătatea practică a pasivității.

m'am bălăbănit cu locotenenți rusești eșiți din slujbă, cari ca și mine erau muncii de setea sciinței, dar' cari numai cu greu înțelegeau și n'aveau darul cuvîntului; mergeam la familii antediluviane din Pensa și din alte guvernamele roditoare ale Rusiei; am bătut ale cafele, am cetit gazete și seriile mergeam pe la teatre. Cu indigenii îmi făceam pușin de lucru, îmi petreceam silit cu ei, ca între bâte, cum se dice, și nici unul din ei nu da pe la mine, afară de doi, trei tineri mescăreți de viață ovrească, cari cîț dîci îmi veniau și-mi cereau parale împrumut — fiindcă „Rusul“ e mînă spartă. O șoadă jucărie a întemplierii mă duse în sfîrșit la casa unui profesor al meu; uite cum s'a întemplat aceasta.

— Am mers la el, ca să mă însinuez la curs, și el m'a pofit la o serată. Profesorul acesta avea două fete, cam de câte douăzeci și șapte de ani, fercheșă păreche de fete. Halal să le fie — nasuri grandioase, moț ars la fer, ochi galbini-albastri și mîni roșii cu unghii albe. Pe una o chema Linchen, pe cealaltă Minchen. Am început a cerceta casa profesorului. Trebuie să vă spun, că profesorul acesta nu era prost, așa dîcînd: el era numai necălit; de pe catedră vorbea destul de în șir, acasă însă flecăria și purta ochelarii pururea pe frunte; de altfel era un om învîțat dela toartă. . . . Și apoi? Deodată 'mi-se părî, că m'am amoresat de Linchen, — șese luni de zile 'mi-se părî așa.

Plăc-le-vo oare aceasta celor întruniți în Sibiu? Omul este înclinat a admite aceasta, așa de mult se contrariează procederea lor cu mîntea sănătoasă. Croații, Sîrbii, Slovaci, Sașii, toți trimit deputați în parlament, cei drept, acestia sînt mai cu seamă în partidul guvernului, unde pot să facă trafic cu ministrii.

Dealtmîntrelea, afară de doi: Mihaly și Truția, ceilalți deputați români, care au fost aleși în Ungaria, au fost toți în aceeași tabără, și așa e verosimil, că dacă Românii ardeleni ar sta în activitate și ar trimite deputați la Budapesta, și pe acestia 'ar vedea omul numai acolo, unde stau oalele cu carnea. Nu cred prin urmare, că ar atinge un interes al nostru opozițional, dacă Românii ar fi pasivisti ori activisti.

Interesul politic însă este foarte mult atins de cestiunea, dacă patriotismul Românilor este sau nu documentat prin aceea, că recunosc unitatea națiunii și constituțiunea, luînd parte la viața publică și la legislativă. Pasivitatea este o schismă; este negarea Ungariei și a uniunii, nu atît pe față cît în ascuns. Lealitatea afectată față cu Domnitorul nu poate schimba nimic din aceasta; sub larga mantauă a Regelui se pot ascunde multe feluri de sentimente. Și noi, care dorim pacea, frățietatea și mulțumirea popoarelor, și care simțim asuprirea actualului guvern, rîutarea lui, corupțiunea și abuzurile lui la alegeri, ca Maghiari tocmai așa, ca și compatrioții nostri români, noi putem numai să regretăm pasivitatea din cauză, că pe când o parte mărește numai necazurile și întărește guvernul, de altă parte aștă pe Români la ură în contra Maghiarilor. Aceasta este politica urei, care nu folosesc nici unuia dintre noi, dar' mai mult îi strică părții celei mai slabe, Românilor, decît nouă. Noi mergem înainte mînă în mînă cu popoarele Ungariei, legați prin o soartă comună. Dacă Românii nu vin cu noi, ci rămîn îndărăt, ei o să simtă paguba mai mult ca noi.

Regretăm pasivitatea, dar' numai din punct de vedere politic mai înalt și constituțional, fiindcă vedem necesitatea alianței între Maghiari și Români și a apărării libertății comune, aceasta este la timp, nu însă retragerea și aștarea la ură și la luptă de rasă, ear' terenul comun politic este constituțiunea comună, altul nu este și nici nu va fi. Pasivitatea este o înfundătură, din care Românii trebuie să se întoarcă mai curînd sau mai tîrziu, din punct de vedere de partid conclusele sibiene sînt cu privire la noi cît se poate de indiferente, pentru-că abia ating cercurile constituțiunii moderate. Într'aceia noi totdeauna supunem punctul de vedere al partidului interesului comun. Aceasta este nota noastră caracteristică.

Românii mult se înșeală, dacă cred că-și vor ajunge vre-un scop cu pasivitatea. Anume ce fel de scop? La aceasta nu așteptăm un răspuns sincer. Dar' că lucrul nu poate duce la nici un scop, e pe deplin sigur. De geaba se provoacă ei la pasivitatea Cehilor și Maghiarilor. Noi am avut o basă de drept constituțională pentru ea și în căva au avut-o și Cehii, dar' noi am pus-o la cale, că Ungaria n'a fost de loc reprezentată în „Reichsrath“, pe când în mînia pasivității române deputații cercurilor electorale de sud sed toți în dieta ungără. Aceasta este o groază deosebită, și cu noi au ținut în pasivitate și alții, Românii însă în privința aceasta sînt cu totul isoiați. Ce privește pe Cehi, ei sînt destul de tenaci, sînt și mulți, popor bogat

Veți bine, mult nu-mi petreceam cu ea — mă îndestuliam să mă uit numai la ea; dar' îi cetiam tot felul de scrieri mișcătoare, îi strîngeam mîna pe furie și seara fantasmam lîngă dînsa, pri-vind cu încăpăținare la lună, ori numai așa în sus. . . . Afară de aceea ea ferbea cafea admirabilă! . . . Ar gândi omul — ce-ți mai trebuiese? Un lucru mă supăra: în momente de cel mai nespun estas, cum se dice, simțiam un fel de rozane în groapa peptului, și un fior rece ca ghița îmi trecea preste stomach. La urma urmelor, n'am mai putut suporta așa o fericire și am fugit de acolo.

— Am mai trăit încă doi ani întregi în străinătate, am fost în Italia, am stat la Roma în fața „Schimbării la față“ a lui Christos, în Florența înaintea Veneriei, și m'a cuprins deodată o încântare preste măsură, ca-și-cînd m'ar fi apucat turbarea cea rea; seara făceam poezii și am început un jurnal. Cu un cuvînt m'am purtat ca toată lumea. Și cu toate acestea, vedeți, e așa de ușor a fi original. Eu d. e. nu înțelegeam nimic din pictură și sculptură . . . asta trebuia să o spun totuși verde . . . dar' nu, Doamne ferește . . . am trebuit să-mi iau un cicerone, să alerg, trebuia să văd frescurile. . .

(Va urma.)

și cult, care are o aristocrație puternică, totuși sfîrșitul a fost, că au părăsit pasivitatea și au intrat în „Reichsrath“, unde uniți cu alte partiduri fac politica.

Dar' ori-cît de sincer am regreta sau condamna conclusele conferenței din Sibiu, susținerea pasivității și lăpărea ei preste comitatele unguresci, nu ne vom supăra nici decum pentru ea. Prin pasivitate nu vedem amenințată nici patria, nici constituțiunea, nici maghiarimea, ci vedem numai interesele române jertfite și guvernul întărit. Cît privește însă guvernul, acesta va căde și așa nu preste mult, dacă nu la alegeri, atunci după alegeri, pentru-că s'a usat și nu mai răbdesce cu situația politică. Era lui Tisza e pe sfîrșite, sperăm că după ea va urma o eră mai bună.

„Ellenzék“ scrie sub titlul „Acțiune — în pasivitate“ următorul articol:

Adecă pasivitate. Și anume de două feluri: absolută și relativă.

Absolută pentru Românii din Ardeal, relativă pentru Românii din Ungaria și Bănă.

Aceasta la olaltă formează rezultatul conferenței de trei zile și al consultării delegaților români adunați în Sibiu la 7 Maiu 1887.

În anul Domnului 1881 s'a anunțat pentru prima dată, la anul Domnului 1884 a doua oară și la 9 Maiu 1887 a treia oară în mod solemn forma, în care locuitorii români ai statului ungăr au să-și valideze drepturile lor politice la alegerile dietale.

Atît deputații, care crează programul cît și cercurile politice normative numără aceasta la 1881 și o numesc încă și astăzi pasivitate.

Conferența din Sibiu dela anul 1881 se declară prin o rezoluțiune solemnă, că cetățenii ce vorbesc limba română n'au motive de a exercea în faptă dreptul de alegere, cel mai frumos drept ce-l au toți cetățenii statului.

Conferența ce s'a ținut din nou la 1884 în Sibiu a făcut același lucru, pe care a aflat de bine a-l face delegații întruniți mai în urmă în Maiu 1887, susținînd întru toate programul politic dela anul 1881.

Alegătorii români deci nu reflectară oficial la alegerile ce au să se îndeplinească în Iunie; în teorie ei nu participă; ei nici nu candidază nici un aleg (?) vre-un deputat guvernamental ori opozițional; ei nici acum nu-și exercează cele mai însemnate drepturi ale lor, întocmai cum pretinsă a nu se folosi de aceste cu privilegiul alegerilor din 1881 și 1884 — fîresce oficial.

Căci în faptă ce s'a întemplat?

Conferența din Sibiu a fost declarat pasivitatea, și cu toate aceste alegătorii români și-au dat voturile nu singuratic și nu în taină, ci în masă și publice, și încă cele mai multe pentru candidații partidului guvernamental.

Și aci putem servi cu date positive.

Comitatul Năsăudului are o poporațiune română covîrșitoare, — și alegătorii români au ales timp îndelungat pe secretarul de stat Gedeon Tanárky, mai pe urmă pe Gustav Vizsolyi, pe presidentul partidului liberal.

Cu ajutorul și conlucrarea alegătorilor români ai cercului electoral Orăștie s'a ales aci dl Gustav Emich cu programul partidului liberal.

În cercul Făgărașului partidul pasivistilor e în majoritate și chiar aci se aleseră pre lîngă faptea lor participare la 1881 Isidor Mádai, la 1884 Alexandru Ulmann — amîndoi ca membri ai partidului guvernamental.

În cercul Mercurii au ales ei la anul 1881 pe Pavel Moricz, un aderent al guvernului.

În cercul Sebeșului, unde Românii au de asemenea majoritatea, s'a fost ales la anul 1884 Algernon Beöthy.

În cercurile Lăpușului unguresc, Hoidin, Teaca, Cojocna și Ludoș învinse partidul guvernamental în contra candidaților opoziționali cu ajutorul și pre lîngă participarea activă a alegătorilor români.

Alegătorii români ai comunei Feleac se prezentă — pe cîtă vreme aparțineau politicesc orașului Cluj — pre lîngă toată pasivitatea decretată în conferența din Sibiu, în corpore la urna electorală dela casa sfatului din Cluj și luară parte la votisare.

Noi am pute să înșirăm aci toate cercurile electorale ale comitatelor ardelenesci, în care locuesc alegătorii români și formează în cele mai multe locuri majoritatea, și am pute arăta, că alegătorii în toate cercurile, dacă nici nu cu toții, dar' la toată întemplarea în partea cea mai mare, își exercează în faptă dreptul de alegere, cu toate că programul din Sibiu impuse alegătorilor drept datorință atitudinea pasivă.

Între asemenea împregiurări e ușor de a se convinge, că programul politic din Sibiu și fe-

ricirea ce se află pe hârtie au una și aceeași mamă și că faimoasa rezoluțiune există numai în aer, ear' în viața practică până acum încă nu s'a realizat.

Deputații întruniți la conferență au isprăvit deci la anul 1881 întocmai ca și la anii 1884 și 1887 un lucru cu totulul pus de prisos și fără de nici o valoare, când s'au put de sfat în cestiune regularisirii volnice a liberului drept de alegere.

Fără îndoială, rezoluțiunea dela anul 1881 avusese acel succes practic, că conducătorii politici ai alegătorilor rămânând oficial nu 'și-au riscit timpul cu candidarea de deputați românescri ori naționali, dar' un preț cu atât mai mare pretinse ei între patru ochi, pactând de obicei în mod caracteristic, așa ca din întâmplare, cu partidul guvernamental.

Însămăntarea pozitivă a întregii conferențe e deci aceea, că se are o mică mătăuă potrivită pentru de a ascunde în mare specula cu sufletele. Acolo, între păreții muți ai caselor de consultare din Sibiu, ei opresc exercerea liberă și îndatorată a drepturilor ce le compet cetățenilor statului fără deosebire de neam, naționalitate și confesiune, în taină însă ei pactează cu unul dintre partidurile active. Cu gura plină de frase și cu o anumită unanimitate ce reflectează la ponderositate își impart ei rolul pasiv între sine și între totalitatea alegătorilor, se înțelege înăuntru în sală, afară însă, în viață, pun la dosar rezoluțiunile cele sfinte și fac speculă cu convingerea politică a alegătorilor.

Creatorii programului politic sibian dela 1881 o știu tot atât de bine ca și noi, că astfel de rezoluțiuni, ca de care enunță și ei, nu sunt respectate nici de înșiși conducătorii politici (membrii conferenței), pentru-că ei în faptă nu le-au respectat deja la 1881 și mai târziu la alegerile din 1884, și dacă cu toate aceste ei enunță la 9 Maiu 1887 pentru a treia oară atitudine pasivă ca obligătoare, spre a lua parte activă ca și până acum la alegerile dietale din ăst-an, atunci se nu se mire, când elementele ce stau afară de sfera lor, respective totalitate cetățenilor statului, care aderează la idea de stat maghiară, pune numai într'atâtă preț pe programul din Sibiu, întru cât poate numai cu durere regreta, că o parte a populațiunii patriei se obosece cu un lucru neproductiv, ca și pe care 'l-ar fi întreprins delegații români acum a treia oară.

Pe noi și în general pe națiunea ce constituie statul ungar, rezoluțiunea conferenței românescri din Sibiu și atitudinea conducătorilor politici ai Românilor numai într'atâtă ne interesează, întru cât — cum o dovedesc aceste exemple practice — o parte din acești conducători politici, ce e drept, cu mai mult sau mai puțin noroc, dar' fără rezervă oblesce, sub firma regularisirii dreptului popular, calea spre specula politică. Aceasta e o stricare a vieții publice, o falsificare a moravurilor politice, și dacă noi condamnăm rezoluțiunile și altcum fără de valoare ale conferenței din Sibiu, o facem aceasta înainte de toate, pentru-că nu vedem bucurios, ca prin o lățire mai mare, a astorfel de spēcule politice să se primejduască moralul public și în locul stimei obligate față cu voința statului să se obtrudă libertatea destrăbălăta a aspirațiunii la desconsiderarea legii.

Căci aceea, că accentuarea deschisă a pasivității și cu toate aceste participarea activă la exercerea drepturilor politice și procesul de speculă ce se produce prin aceasta, atacă direct moralul politic, vor vedea și ei înșiși.

Ce însămnăte, ce motiv, ce preț mai are încă enunțarea rezoluțiunii sibiene ce culminează în pasivitate, — despre aceasta vom vorbi în un al doilea articol.

Cronică.

Un regiment „românesc” înainte Maiestății Sale. Regimentul 31 de infanterie marele duce Mecklenburg-Strelitz, care se recrutează aici în Sibiu, a fost inspectat de Împăratul în tabăra dela Bruck în 13 Maiu n. Maiestatea Sa a ăis oficerilor: „Domnilor, vă mulțumesc pentru silința și zelul d-voastre! Regimentul este eminent instruit; mulțumesc și soldaților pentru diligența dezvoltată.” În deosebi căpitanul unei companii a avut fericirea de a auă din gura Maiestății Sale laudă necondiționată pentru ținuta excelentă a soldaților. — La dorința principesei de coroană Stefania, sfîntirea stindardului se va face la Viena.

Candidații național-săsescri pentru dieta Ungariei. Lista candidaților național-săsescri pentru dieta Ungariei este după „Siebb.-D. Tgbl.” următoarea: În orașul Sibiu, cercul electoral I: Dr. Oscar de Meltz; cercul electoral II: Henric Kistner (deputatul dietal de până acum). În cercul electoral Cristian: Iosif Gull (deputatul dietal de până acum). În cercul electoral Cisnădie: Edmund Steinacker (deputatul

dietal de până acum). În cercul electoral Norich: Samuil Dörr (deputatul dietal de până acum). În orașul Brașov, cercul electoral I: Adolf Zay (deputatul dietal de până acum); cercul electoral II (necunoscut). În cercul electoral: Teara-Bârsei-de-sus: Ioan Imrich, (deputatul dietal de până acum). În cercul electoral: Teara-Bârsei-de-jos (necunoscut). În orașul Mediaș (necunoscut). În orașul Sighișoara Wilhelm Wenrich (deputatul dietal de până acum). Candidații dietali ai partidului național-săsescri din Bistrița, Cincu-mare, An-nita și Cohalm încă nu sunt cunoscuți.

Cestiunea ocupării Bosniei și Hertegovinei. Când și cum credeți că s'a semnat tratatul de ocupare al Bosniei și Hertegovinei? — întreabă corespondentul diarului „Times”, dl M. Blowitz. Acel tratat s'a iscălit în 1876. Țarul venia dela Ems. El se întâlne cu împăratul Austriei la Reichstadt. Țarul era însoțit de prințul Gortiaoff; împăratul de contele Andrassy. Cei doi suverani luară loc în una din trăsuri. Cei doi având vis-à-vis pe ministrii lor. În acel timp, prințul Gortiaoff nu era în bune relațiuni cu prințul Bismarck. Diferitele paragrafe ale tratatului au fost discutate înainte de întrevădarea împăraților între Gortiaoff și contele Andrassy, așa că nu mai rămăsese decât ca tratatul să fie iscălit în fața suveranilor. Acest tratat a fost iscălit în trăsura, în care erau cei 4: împărații și ministrii. Prin tratat se dădea dreptul Austriei să ocupe Bosnia și Hertegovina în schimbul neutralității ei în cazul unui război avantajos pentru Rusia contra Turciei.

De ale Starcevicianilor. Din Agram se scrie ddo 16 Maiu n.: Deputații Anton Starcevic, Polnegovic și Tuskan, chemați fiind de judecătoria din Agram, ca să mărturisească în cestiunea ovașunilor făcute lui Tuskan, nu au răspuns provocării judecătorești. Să-i aducă cu silă, nu se putea, de vreme-ce legea imunității nu o permite aceasta; tot din acest motiv trebuia să rămână și arestarea amintirilor deputați, căci ei pot fi arestați numai când sunt aflați în flagrantia imediat după mărturisirea cerută de judele investigator. Afacerea se va amina deci până după încheierea dietei croate, adică 26 Maiu n.

Regele României cu ocazia ducerii sale la Iași a grațiat și redus închisoarea la mai mulți osândiți.

Societatea albaneză „Dritta” din București, al cărei scop e dezvoltarea și cultivarea limbii albaneze, 'și-a constituit o sucursală în Brăila, sub președinția dlui Ioan A. Ferichide.

Hymen. Dl Vasile Morariu fiul metropolitului Silvestru Morariu și d-soara Olga de Stamati își vor serba cununia la 9 Iunie n.

Germania și mobilizarea de probă în Franța. Lui „Pester Lloyd” 'i-se depeșează din Berlin ddo 16 Maiu n. următoarele: Intențiunea de a se mobiliza două corpuri de armată franceză, au produs aici cea mai încordată atențiune. Se spezează, că având camera franceză în vedere cât de primejdios e un astfel de experiment, va renunța a-l duce în deplinire. „Kreuzzeitung” și „Post” vorbesc de necesitatea unei mobilisări germane, ca contrabalanță pentru mobilizarea de probă franceză; acestor expectorațiuni nu le atribuie însă nimeni un caracter oficios. „Post” înseamnă mobilizarea alor două corpuri de armată ca un pericol, pentru-că corpul de armată din Ost este deja aproape pus pe picior de război și pentru-că în 4—5 zile, 5 corpuri de armată complete pot să treacă granița. „Kreuzzeitung” ăice, că puternicii Franței nu vor pute fi surprinși, dacă din partea Germaniei se va face o eventuală întărire a tuturor trupelor din Alsacia-Lorena, puse fiind și ele pe picior de război. Căci față cu trupele de graniță ale Franței, care consistă din 79 batalioane, Germania în același loc nu dispune decât de 18 batalioane.

Prinții francezi, cari în anul trecut au fost desbrăcați de rangul lor militar prin o ordinațiune a ministrului de război Boulanger, au îndreptat consiliului de stat un recurs în contra acestei ordinațiuni, ear' pledoarul acestui proces a început deja Vineria trecută. Recuranții sunt: ducele de Aumale și de Nemours (generali de divisiune), ducele de Chartres, colonel de cavalerie, ducele de Alençon, căpitan de artilerie și ambii prinți Ioachim Murat, dintre care unul e general de brigadă, ear' celalalt locotenent. Prinții de Orléans au fost reprezentați prin advocații Darest și Brugnon, ear' prinții Murat prin advocatul Sabatier. Cel din urmă accentuează în recursul seu, că prinții Murat, în statul familiar împărătesc din anul 1852 nu au fost induși ca prinți împărătesci. Representantul ministrului de război a pledat pentru menținerea ordinațiuni ministeriale. Consiliul de stat va aduce ăilele aceste sentență în afacerea aceasta.

Academia Română.

Înscințare.

După decisiunile luate de Academia Română în sesiunile de până la anul 1887, concursurile propuse de Academia sunt cele următoare.

I. Premiul Năsturel-Herescu din seria B, de 4000 lei, se va decerne, în sesiunea generală din anul 1888, unei cărți scrise în limba română cu conținut de ori-ce natură, care se va

judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie până la 31 Decemvrie 1887.

II. Premiul statului Lazar de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1888, unei cărți scrise în limba română, cu conținut științific, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1886 până la 31 Decemvrie 1887, sau cele mai importante invențiuni științifice făcute dela 1 Ianuarie 1886 până la 31 Decemvrie 1887.

NB. Concurenții la aceste premii vor bine-voi a trimite la cancelaria Academiei Române în București operele lor, cari vor fi în condițiunile de timp aci însemnate, în câte 12 exemplare, până la 31 Decemvrie 1887.

III. Marele premiu Năsturel-Herescu din seria B, în sumă 12,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1889, unei cărți scrise în limba română, cu conținut de ori-ce natură, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1885 până la 31 Decemvrie 1888.

NB. În privința premiilor „Năsturel-Herescu” se pun în cunosința publicului următoarele dispozițiuni din codicilul reposatului întru fericire C. Năsturel-Herescu:

B. Premii pentru opere publicate.

„În tot anul Societatea academică română va ave a premia, din veniturile fondului Năsturel, o carte tipărită originală, în limba română, care se va socoti de către societate ca „cea mai bună publicațiune apărută în cursul anului.”

„Înscă aceste premii vor fi de două specii: 1. În trei ani consecutivi, de-a rândul, se va decerne câte un premiu de patru mii lei, nr. 4000 L. n. minimum, la cea mai bună carte apărută în cursul anului expirat;

2. Eară în al patrulea an se va decerne un premiu fix de lei 12,000, care se va numi „Marele premiu Năsturel”, opere care va fi judecată ca publicațiunea de căpetenie ce va fi apărut în cursul celor patru ani precedenți. Acest premiu nu se va pute decerne unei lucrări, care va fi obținut deja unul dintre premiile anuale, decât defalcând dintr'insul valoarea premiului precedent.

„Operele ce se vor compensa cu această a doua serie de premii vor tracta cu preferență despre materiile următoare:

a) scrieri serioase de istorie și științele accesorii ale istoriei, preferindu-se cele atinger toare de istoria Țerilor-române;

b) scrieri de religiuene ortodoxă, de morală practică și de filosofie;

c) scrieri de științe politice și de economia socială;

d) tractate originale despre științele exacte;

e) scrieri enciclopedice, precum dicționare de istorie și geografie, în cari se între și istoria și geografia României; dicționare generale sau parțiale de științe exacte, de arți și meserii, de administrațiune și jurisprudență, și alte asemenea lucrări utile și bine întocmite;

f) cărți didactice de o valoare însemnată ca metod și ca cuprins;

g) dicționare limbistice în limba română, nească, mai ales pentru limbile antice și orientale, adică limba latină, elenă, sanscrită, ebraică, arabă, turcă, slavonă veche, și altele;

h) publicațiuni și lucrări artistice de o valoare serioasă, adică relative la arțile plastice, arhitectură, sculptură, pictură, gravură și chiar opere musicale serioase, pe cari aceste toate Societatea academică română le va pute apreați atunci când își va întinde activitatea ei și asupra tuturor materiilor de bele-arti;

i) scrieri de pură literatură română, în prosă și în versuri, precum poeme, drame și comedii serioase, — mai ales subiecte naționale, — și ori-ce alte opere de înaltă literatură. Acestea mai cu seamă aș dori să se acorde „Marele premiu Năsturel”, când vor fi judecate ca având un merit cu totul superior, spre a se da astfel o încurajare mai puternică dezvoltării literaturii naționale.”

La acestea se mai adaugă următoarele dispozițiuni luate de Societatea academică:

1. La concursurile acestor premii se pot prezenta și opuri preînnoite în noue edițiuni, cari se vor fi retipărit în cursul anului de autori în viață.

2. După cuprinderea chiar a testamentului, traducțiunile din limbi străine sunt excluse dela concurs; se va face însă excepțiune pentru acele traducțiuni de pe opuri străine clasice, cari:

a) sau prin dificultățile învinse ale unei perfecte reproduceri în versuri românescri, vor constitui adevărate opuri literare ale limbii române;

b) sau prin anexarea de elucidări și de note științifice, cu totul proprie traducătorului, își vor fi însuși meritele unor lucrări originale în limba română.

3. Cărțile premiate de Academia Română din alte fonduri ale sale sau cele tipărite din inițiativa și pe speșele ei nu pot intra la concurs pentru premiile „Năsturel” din seria B.

4. Premiile „Năsturel” din seria B. se pot acorda nu numai unor opuri complete, ci și părții unui op tipărit în cursul anului, cu condițiune însă, ca această parte să fie de valoarea și de întinderea unui volum și nu de ale unei simple fascicure, (minimum 400 pagini format în 8° garmond).

5. Premiarea unei părți a unui op la un concurs anual nu împedecă premiarea unei alte părți a aceluiași op la un concurs posterior.

6. Opurile anonime și pseudonime vor pute fi admise la concursul cărților tipărite, ear' autorii lor, spre a primi premiile acordate, vor trebui să justifice proprietatea lor.

IV. Premiul statului Heliade-Rădulescu, de 5000 lei, se va decerne în sesi-

unea generală din anul 1888, celei mai bune disertațiuni scrise în limba română asupra următorului subiect:

„Nunta la Români. Studiu istorico-etnografic comparativ.”

Usurile nupțiale trebuiesc studiate în variațiunile lor după toate provinciile române, comparându-se cu nunta la vechii Romani și la popoarele neo-latine pe de o parte, cu nunta la vecinii Românilor (Slavi, Unguri, Greci, Albanezi) pe de alta, de unde să reese apoi dela sine o concluziune istorico-etnografică.

Manuscrisul va trebui să cuprindă materie pentru 200—300 pagini de tipar în 8° garmond.

Termnul presentării manuscriselor la concurs va fi până la 31 Decemvrie 1887.

V. Premiul statului Lazar, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1889 celei mai bune lucrări în limba română asupra următorului subiect:

„Studiul vinurilor din România din punctul de vedere economic și al compozițiunii lor chimice.”

Manuscrisul va trebui să cuprindă materie pentru circa 300 pagini de tipar în 8° garmond.

Termnul presentării manuscriselor la concurs va fi până la 31 Decemvrie 1888.

VI. Premiul statului Heliade-Rădulescu, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1889 unei cărți scrise în limba română, cu conținut literar, care se va judeca mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1887 până la 31 Decemvrie 1888.

VII. Premiul Asociațiunii Craiovene pentru dezvoltarea învățămîntului public, în sumă de lei 1500, se va decerne, în sesiunea generală din anul 1890, celei mai bune cărți didactice în limba română din câte se vor fi tipărit dela 1 Ianuarie 1887 până la 31 Decemvrie 1889. Această dată este și termenul extrem al depunerii la cancelaria Academiei, în 12 exemplare, a cărților propuse pentru concurs.

VIII. Premiul statului Heliade-Rădulescu, de 5000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1890, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

„Istoria scoalelor în Țerile-române în prima jumătate a secolului XIX până la anul 1864.”

Termnul presentării manuscriselor la concursuri va fi 31 Decemvrie 1889.

IX. Premiul Alexandru Ioan Cuza de 10,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1891 celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

„Istoria Românilor dela Aurelian până la fundarea Principatului.”

Termnul presentării manuscriselor va fi 30 Noemvrie 1890.

X. Premiul G. San-Marin, în sumă de 1500 lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1891 celei mai bune lucrări asupra următorului subiect:

„Considerațiuni asupra comerțului României cu Țerile străine atât la Orient cât și la Occident, începînd cu secolul al XVI-lea până la anul 1860.”

Termnul presentării manuscriselor la concurs va fi 31 Decemvrie 1890.

NB. Manuscrisele lucrărilor puse la concursurile premiilor de sub N-rii IV., V., VIII., IX., și X. se vor prezenta anonime, purtînd o devisă, care va fi reproducă pe un plic sigilat conținînd numele concurentului.

Academia își rezervă dreptul de a tipări în publicațiunile sale lucrările ce se vor premia.

Premiile se vor da autorilor numai după tipărirea lucrărilor premiate.

Serviciul telegrafic

al „TRIBUNEI”.

Paris, 18 Maiu n. Camera a luat în dezbateri raportul comisiunii budgetare și a respins cu 275 contra 255 voturi ordinea ăilei spriginită de guvern. În urma acestui vot declară Goblet, că cabinetul se va retrage. După aceasta se acceptă numai decât, cu 312 contra 143 voturi propunerea comisiunii budgetare. Aseară pre-dete Goblet presidentului republicii demisiunea cabinetului.

Bruxella, 18 Maiu n. Între lucrătorii din Lacroier ce fac grevă și între gendarmi s'a întemplat ieri o ciocnire; doi lucrători au fost uciși. Ciocnirea s'a produs prin aceea, că 1000 de lucrători au mers înaintea atelierelor în frunte cu un steag roșu și cântînd Marseilaisa, au batjocurit pe gendarmi prin sifări și fluerături și au aruncat cu petri asupra lor.

Lahore, 18 Maiu n. „Civil and Military Gazette” adeveresc învingerea Schinvarjilor asupra trupelor Emirului. În Bombay se ivesc mereu sciri, după care Rușii ar înainta spre Badakschan și ar face dispozițiuni, de a ocupa părțile litigioase dela granița afghană.

Redactor responsabil: Aurel Popa.

Extrase din foaia oficială.

Licitațiuni:

— 1 Iunie a. c. imobilele firmei „Leitner & Ausländer“ de către judecătoria cercuală din Orșova.

— 25 August a. c. imobilele lui Stefan Bartha și soția de către tribunalul reg. din Brașov.

— 22 August a. c. imobilele văduvei lui Ioan Lázár, de către trib. reg. din Cluj, în comuna Legin.

— 7 Iulie a. c. imobilele lui Samuil Oppenheim de către trib. reg. din Sătmăre-Nemeti.

— 18 Iulie a. c. imobilele lui Nica Miloș, de către judecătoria cerc. din Aradul-nou, în comuna Fenlac.

— 16 August a. c. imobilele lui Mateiu Nedici de către judecătoria cerc. din Oravița.

— 15 Iulie a. c. imobilele lui Adolf Graff de către trib. reg. din Panciova.

Edicte:

A se insinua pretensiunile în 45 de zile:

— la rămasul după Simion Stepan (din Cuied), la judecătoria cerc. din Buteni;

— la rămasul după George Veseli la tribunalul reg. din Timișoara.

Citațiuni:

— Stefan Cotoră și soți, a căror ubicațiune e necunoscută, se provoacă a se insinua pe 8 Iunie a. c. la judecătoria cerc. din Sibiu.

— Ana Nagele (din Moravița), a cărei ubicațiune nu se scie, se provoacă a se infățișa pe 23 Decembrie a. c. la tribunalul reg. din Biserica-Albă.

— Petru Simoc, a căru ubicațiune e necunoscută, se provoacă a se insinua pe 27 Maiu a. c. la tribunalul reg. din Zălau.

— Domnariu Lupea, a căru ubicațiune nu se scie, se provoacă a se infățișa pe 14 Iunie a. c. la judecătoria cerc. din Hațeg.

Extrase bisericesci-scolare.

Posturi vacante.

— Un post de paroch gr.-or. în parochia de clasa a III Prihodiște-Tătăresci (Archiepiscopiei), cu venit anual de 409 fl. 50 cr. — A se adresa până în 30 Maiu st. v. a. c. la proto-

presbiterul Zarandului: Vasile Damian, în Brad.

— Un post de preot gr.-or. în parochia de cl. III Varașeni cu filia Copăceni (Diecesa Aradului. — A se adresa până în 25 Maiu st. v. a. c. la protopresbiterul Beiușului: Elia Moga.

Economie.

Piața din Sibiu, 17 Maiu Grâu hectolitru 47—80 chilo fl. 5.70 până fl. 6.50, grâu mestecat 68 până 72 chilo fl. 4.50, până fl. 5.30, secara 68 până 72 chilo fl. 3.80 până fl. 4.20, orz 58 până 64 chilo fl. 4.20 până fl. 4.80, ovės 40 până 45 chilo fl. 2.20 până fl. 2.60, cucuruzul 70 până 74 chilo fl. 4.10 până fl. 4.50, mēlaiul 78 până 82 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, crumpene 68 până 70 chilo fl. 2.20 până fl. 2.40, semēnță de cânepă 49 până 51 chilo fl. 4.— până fl. 4.50, mazerea 76 până 80 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, lintea 78 până 82 chilo fl. 10.— până fl. 11.—, fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, pāsāt de grâu 100 chilo fl. 17.— până fl. 18.—, fāinā Nr. 3 100 chilo fl. 14.—, Nr. 4 fl. 13.—, Nr. 5 fl. 11.—, slānina 100 chilo fl. 54.— până fl. 58.—, unsoarea de porc fl. 56.— până fl. 58.—, sēu brut fl. 20.— până fl. 22.—, lumini de sēu fl. 36.— până fl. 38.—, lumini turnate de sēu fl. 46.— până fl. 48.—, sāpunul fl. 22.— până fl. 24.—, fēu 100 chilo fl. 1.40 până fl. 1.60, cânepa fl. 32.— până fl. 35.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 2.— până fl. 3.—, spirțul p. 100 L. % 29 până 31 cr., carnea de vită chilo 36 cr., carnea de vițel 28 până 40 cr., carnea de porc 44 până 48 cr., carnea de berbec — până — cr., ouē 10 cu 16 până 16 cr.

Piața din Făgăraș, 13 Maiu Grâu frumos hectolitru fl. 5.— până fl. 6.—; grâu mestecat fl. 4.— până fl. 4.50; secara fl. 3.40 până fl. 3.80; cucuruzul fl. 4.— până fl. 4.50; ovėsul fl. 2.30 până fl. 2.50; semēnță de cânepă fl. 6.— până fl. 7.—; semēnță de in fl. 9.— până fl. 10.—; fasolea fl. 4.— până fl. 5.—; mazerea fl. 7.— până fl. 8.—; lintea fl. 8.— până fl. 9.—; crumpenele fl. 1.40 până fl. 2.—; mēlaiul fl. 7.— până fl. 8.—; sēu brut 100 chilo fl. 20.— până fl. 24.—; unsoarea de porc 65—68, slānina 50—58; cânepa fl. 30.— până 35.—. Un chilo carne de porc 40 cr.; carne de vită 30 cr.; carne de vițel 26 cr.; carne de mel 16 cr.; ouē 6—7 cu 10 cr., chim fl. — până fl. —; lumini turnate de sēu 40 cr. până 46 cr.

Piața din Sighișoara, 16 Maiu. Grâu curat hectolitru fl. 5.40 până fl. 6.20; grâu mestecat fl. 3.30 până fl. 4.50; secara fl. 3.50 până fl. 3.80; ovėsul fl. 1.80 până fl. 2.20; cucuruzul fl. 4.10; fasolea — fl. —; crumpenele fl. 2.—; mazerea chilo 20 cr.; lintea 22 cr.; mēlaiul 10 cr.; lumini de sēu chilo 42 cr.; sāpunul 22 cr.; sēu brut 22 cr.; sēu de vită fl. 1.—; unsoare de porc 60 cr.; carnea de vită 28 cr.

Tērgul de rīmători în Steinbruch. În 16 Maiu n. s'a notat: unguresci bētrāni grei 47.— cr. până 48.— cr. unguresci grei, tineri 50.— cr. până 51.— cr., de mijloc 50.— cr. până 51.— cr., ușori 50.— cr. până 51.— cr., mārfa țērāneascā, grea 47.— cr. până 48.— cr., de mijloc 49.— cr. până 50.— cr., ușoară 49.— cr. până 50.— cr., romānesci de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr. transito ușori — cr. până — cr., transito sērbesci grei — cr. până 49.— cr., transito de mijloc 49.— cr. până 49.½ cr., transito ușori 49.— cr. până 49.½ cr., in-grāșați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% umpēniți la garā.

Cursul la bursa de mărfuri din Budapesta

dela 16 Maiu st. n.

Grâu (din Banat): 72—73 Kilo fl. — până —, 60—80 Kilo fl. — până —, (dangă Tisza) 72—74 Kilo fl. — până —, 77—81 Kilo fl. 9.10 până 9.40, (de Pesta) 72—74 Kilo fl. — până —, 77—81 Kilo fl. 9.05 până 9.45, (de Alba-Regală) 72—74 Kilo fl. — până —, 77—81 Kilo fl. 9.10 până 9.40, (de Bacskă) 72—74 Kilo fl. — până —, 77—81 Kilo fl. 9.20 până 9.35, (din Ungaria de nord) 77—81 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 9.— până 9.30.

Sēcara (ungurescā) 70—72 Kilo fl. 6.65 până 6.90. (Orđ nutreț.) 60—62 Kilo fl. 6.30 până 6.60; (de berārie) 62—84 Kilo fl. 7.— până 7.80.

Ovēs (unguresc) 37—40 Kilo fl. 6.10 până 6.30. Cucuruz (de Banat): dela fl. 6.55 până 6.90; de alt soi fl. 6.10 până 6.30.

Rapița fl. 10% până 10%; de Banat fl. 9.2% până 9.4%.

Mālaiu (unguresc): fl. 4.50 până 5.—.

Timpul de furnisare.

Grâu (primāvarā) 75 Kilo fl. 8.15 până 8.17 (per Septembrie—Octombrie) Kilo fl. 8.25 până 8.27.

Sēcara (primāvarā) 69.½ Kilo fl. 6.13 până 6.15.

Cucuruzul (Maiu—Iunie) fl. 5.57 până 5.59.

Rapița (August—Septemvrie) fl. 10.½ până 11.— Spirt (brut) 100 L. fl. 25.— până 50.—.

Cursul pieței din Sibiu

din 18 Maiu st. n. 1887.

Hārtie-monetă romānă . . . Cump. 8.45 vënd. 8.55
Lire turcesci 11.20 „ 11.25
Imperiali 10.20 „ 10.25
Ruble rusesci 1.10 „ 1.11

Bursa de București.

Cota oficială dela 16 Maiu st. n. 1887.

Renta amort. (5%)	Cump.	94	vënd.	95.—
Rur. conv. (6%)	„	83.40	„	—
Act. de asig. Dacia-Rom.	„	—	„	—
Banca națională a Romāniei	„	910.—	„	950.—
Impr. oraș. București	„	32.—	„	37.—
Act. de asig. Națională	„	198.—	„	202.—
Credit mob. rom.	„	—	„	—
Serisuri fonciare urbane (5%)	„	85.½	„	86.½
Schimb 3 luni	„	—	„	—
Societ. const.	„	128.60	„	—
Aur	„	17.—	„	17.10

Bursa de Budapesta

din 17 Maiu st. n. 1887.

Rentă de aur ung. 6%	101.80
„ „ hārtie „ 4%	87.80
„ „ hārtie „ 5%	150.50
Imprumutul căilor ferate ung.	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	98 —
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	127. —
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	115.50
Bonuri rurale ung.	104.50
„ „ „ cu cl. de sortare	104.50
„ „ „ bănățene-timșene	104.50
„ „ „ cu cl. de sortare	104.50
„ „ „ transilvane	104.50
„ „ „ croato-slavone	—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	99.50
Imprumut cu premiu ung.	119.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	122.25
Renta de hārtie austriacă	81.40
„ „ argint austriacă	82.49
„ „ „ bănățene-timșene	112.50
Losurile austr. din 1860	135.—
Acțiunile băncii austro-ungare	880.—
„ „ de credit ung.	285 —
„ „ „ austr.	281.—
Argintul	—
Serisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina“	102.—
Galbeni împărătesci	5.93
Napoleon-d'ori	10.04
Mārci 100 imp. germane	62.30
Londra 10 Livres sterlingi	127.10

Bursa de Viena

din 17 Maiu st. n. 1887.

Renta de aur ung. 6%	101.75
„ „ hārtie „ 4%	87.80
„ „ hārtie „ 5%	150.75
Imprumutul căilor ferate ung.	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	98 —
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	127. —
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	115.25
Bonuri rurale ung.	104.75
„ „ „ cu cl. de sortare	104.60
„ „ „ bănățene-timșene	104.75
Bonuri rurale ung. cu cl. de sortare	104.60
„ „ „ transilvane	104.70
„ „ „ croato-slavone	104.50
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	99.50
Imprumut cu premiu ung.	119.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	122.40
Rentă de hārtie austriacă	81.25
„ „ argint austriacă	82.40
Rentă de aur austriacă	112.20
Losuri austr. din 1860	135.79
Acțiunile băncii austro-ungare	870 —
„ „ de credit ung.	284.75
„ „ „ austr.	281.20
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.97
Napoleon-d'ori	10.05
Mārci 100 imp. germane	62.35
Londra 10 Livres sterlingi	127.—

Publicațiunile „Cancelariei Negruțiu“

în Gherla — Sz.-Ujvár — Transilvania.

[432] 19

„**Amicul Familiei.**“ Diar beletristic și enciclopedic-literar cu ilustrațiuni. Cursul XI. — Apare în 1 și 15 și a luni în numeri câte de 1½—2½ coale cu ilustrațiuni frumoase; și publică articoli sociali, poesii, novele, romanuri, suveniruri de călătorie ș. a.; — mai departe tractează cestuni literare și științifice, cu reflexiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a Romānilor de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiuni din patrie și străinătate; și prin umor dulce și satiră aleasă nisuesce a face câte o oară plăcută familiei strivite de grijile vieții; și preste tot nisuesce a întinde tuturor indivișilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumărațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei noi, plătibili și în timbre postale.

„**Preotul român.**“ Revistă bisericească, scolastică și literară. Cursul XIII. — Apare în broșuri lunare câte de 2¼—3¼ coale; și publică articoli din sfera tuturor sciințelor teologice și între acestia mulți de predice pe Dumineci, sērbători și diverse ocațiuni, — mai departe studii pedagogice-didactice și științifice-literare. — Prețul de abonament pe anul întreg e 4 fl., — pentru România 10 franci — lei noi, plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

Poterea amorului. Novellă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novellă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novellă de Paulina C. Z. Rovinaru. Prețul 15 cr.

Fântāna dorului. Novellă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însoare. Novellă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novellă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilārie. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvė membru al academiei franceze. Prețul 10 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioan St. Șilulțiu. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicora prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina Romāniei. Prețul 15 cr.

Poesii, de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafiri și vioarele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puile de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Apologie. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Romāni, înverderite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbei romānesci în vorbire și scriere înverderită și aprefiată de Dr. Grigoriu Silași. (Op. complet.) Broșura I, II și III. Prețul broș. I, II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună costau 1 fl. v. a.

Biblioteca Săteanului român. Cartea I, II, III, IV. cuprind materii foarte interesante și

amuzante. Prețul la toate patru 1 fl., — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de rețete din economie, industrie, comerului și chemie pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), al învățătorilor și al altor bărbai de scoală de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Gherla. Imprimăria „Aurora.“ 1885. Prețul unui exemplar cu porto francat 1 fl. 80 cr. v. a. Devisa acestui op e: „Tot ce putem arēta, sē arētm pruncilor!“ și în literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-un op întocmit după lipsele scoalelor noastre în mēsură în care este acesta! pentru aceea îl și recomandăm spriginirii publicului român mai ales directorilor și învățătorilor ca celor în prima linie interesați.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Romāni. De Vas. Gr. Borgovan. Prețul 30 cr.

Manual de gramatica limbei romāne pentru scoalele populare în trei cursuri de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsēud. — Manualul acesta este aprobat prin înaltul minister de culte

și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 nrul 13193. — Prețul 30 cr.

Nu mē uita. Colectiune de versuri funebreale, urmate de iertāciuni, epitafii ș. a. Prețul 50 cr.

Cele mai ieftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Prețul unui exemplar broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pānză 60 cr., legat mai fin 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de lux 1.50—2.50.

Micul mărgăritar sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe sexe. Cu aprobarea jurisdicțiunii sup. bisericesci. Prețul unui exempl. broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pānză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe sexe. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr.; — 50 exemplare costau 3 fl.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

Visul Prea Sānteii Vergure Maria a Nāscătoareii de D-șeu urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar spedit franco e 10 cr., 50 exemplare 3 fl., 100 exemplare 5 fl. v. a.

Tot acolo se cumpără ACTILE TUTUROR institutelor de credit și economii și se schimbă cupoanele aceloră cu trei luni înainte de scadența lor.